

640-91/5/2025

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

**NKA PÁLYÁZAT 208111/24 EGYEDI DOKUMENTUMOK RESTAURÁLÁSÁRA
(8 KÖTET)**

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL KÖNYVTÁR

NKA Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma, pályázat azonosító: 208111/00143

új pályázati azonosító: 505111/4851

Kálmán Rita
Kálmán Rita

főigazgató

Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár

2025. október 30.

Könyvek állapotleírása

A kiválasztott dokumentumok - hasonlóan a korábbiakhoz - többnyire sérült, hiányos, szakadt, néhol leszakadt táblájú fél- vagy egész -bőr kötések. Egy mű egészpapír, egy másik pergamen kötésű. A kötések többé-kevésbé szennyezettek, szakadozottak, hiányosak, több helyen gomba és rovarkártvók tevékenységének nyomaival.

A kiszáradás, nedvességtartalmauk - ezáltal szilárdságuk - elvesztése, valamint a több helyen is megfigyelhető vörösbomlás miatt a bőrök többnyire morzsálódóak, a könyvtábla nyílásakor fellépő igénybevétel nem viselik el.

A bőr kötések gerincei több helyen - leginkább a sapkánál - hiányosak, az oromszegőket már nem takarják és védik. A bordák közötti címkemezőzők szintén kopottak, hiányosak, szennyezettek.

Több mű kötéstáblája - többnyire a sarkoknál - hiányos, vagy deformálódott.

A könyvtestek állapota változó, gerincük gömbölyűsége laposodott, illetve ellenkező irányba fordult, ami a terhelhetőséget (olvashatóságot) jelentősen rontja.

A kötetek fűzéseinek állapota, a bordák táblához csatlakozó végeinek megtartása esetenként nagyon gyenge, vagy már el is szakadt. Korrekció nélkül a javított, konzervált eredeti kötéstáblát, vagy az új kötet nem tudja megtartani.

Több kötetben a lepusztult fűzés következtében egyes lapok rögzítés nélküliek, kiesnek. Elpiszkolódott, erősen gyűrött és szakadt, hiányos lapok - esetenként jelentős gombaferőzöttség nyomaival is - szintén több kötetben találhatók.

A némely kötetben található beragasztott melléklet többnyire a helytelen visszahajtogatás miatt elpiszkolódott, szakadozott, hiányossá vált.

Oromszegők állapota, megtartása is vegyes, a kötések állapotához hasonló.

Elvégzett beavatkozások

- Dokumentáció készítése az állományvédelmi beavatkozások teljes folyamata alatt.
- Anyagvizsgálatok elvégzése (anyagfajták, savtartalom meghatározása, festékek, bélyegző festékek, tinták, ragasztó anyagok).
- Mechanikus, száraz tisztítások.
- A kötések leválasztása a könyvtestekről, eredeti kötésvászson és borítópapírok leválasztása a kötéstáblákról, tisztításuk, megelőző kártevővédelmük, konzerválásuk.
- Állapot szerint az eredeti fűzés megtartása, vagy eltávolítása.
- Előzékek leválasztása, belívek szétválasztása, korábbi javítások, ragasztások eltávolítása.
- A kötetek lapjainak, íveinek, és az előzéklapoknak a tisztítása, szükség szerint semlegesítése, állapotuk szerint szükséges módokon (CaOH fürdő, Neschen fólia, Bookkeeper).
- A kötetek lapjainak, íveinek, és az előzéklapoknak a javítása, kiegészítése, megerősítése, papírröntés, japánpapírral történő kiegészítések, javítások.
- Az ívek újrafűzése, vagy az eredeti fűzés megerősítése.
- Könyvtest kialakítása a konzervált, javított vagy újra készített kötés hordozására.

- Oromszegő készítése.

- Új kötés készítése az eredeti borító anyagok (gerincvászson és borító papírok) visszahelyezéseivel.

- Savmentes karton védőlemez készítése minden kötethez.

A restaurálás során felhasznált anyagok jegyzéke

mechanikus tisztítás:

Wishab radírszivacs (Ceiba kat. 40111), radírpap, latex szivacs, mikroszálas törölkendő, puha szőrű ecset

színezékek, bejegyzések rögzítése:

Regnal SJ, Klucel- C

keményítő, enyv eltávolítása:

lokális CMC zselés duzzasztás (esetenként Beerzym Amyl enzim vizes oldata (0,5-1 % tartalommal) után mechanikus, karbamid

korábbi javítások, öntapadós címke nyomtatott vonalkódok eltávolítása:

szerves oldószerek szükség szerinti keverékei (alkohol, könnyűbenzín, aceton, toluol, etil-acetát, dimetil-formamid)

tisztítószer:

zsírfalkohol

bőr és pergamen kezelése:

karbamid, likker, Corex SB

semlegesítés:

CaOH, Bookkeeper, Neschen R40

fertőtlenítés, preventív gombavédelem:

preventol, thymol alk. old.

utánergyezés, megerősítés:

glutofix, Klucel C, zselatin

ragasztók:

búza- és rizs keményítő, PVAc, glutofix, enyv

javítások, kiegészítések:

papírpép, japánpapírok, látyolpapír, lehetőség szerinti korabeli eredetű semlegesített papírok, tartós papír, merített papír

A restaurálásra fordított munkaórák száma

125 munkaóra

Kalocsai László
tárgyrestaurátor művész
III-8104/08

101995

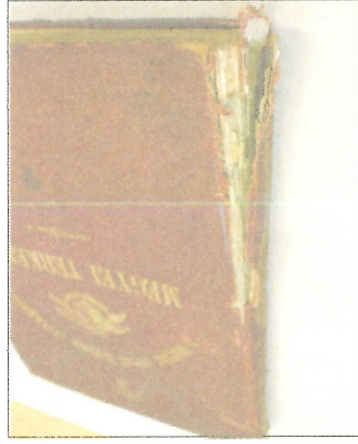
101995

105055

105055

1038 B 0197

1038 B 0197

1038 B 0197

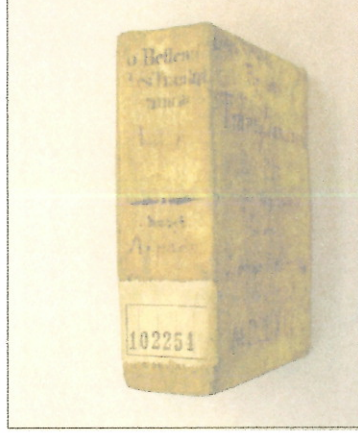
1038 B 0197

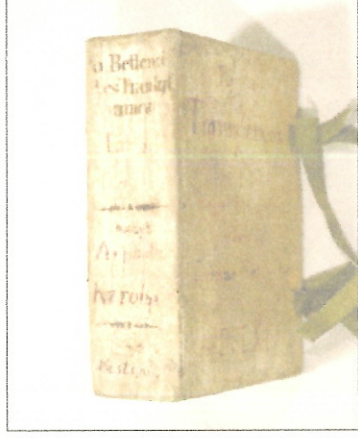
102254

102254

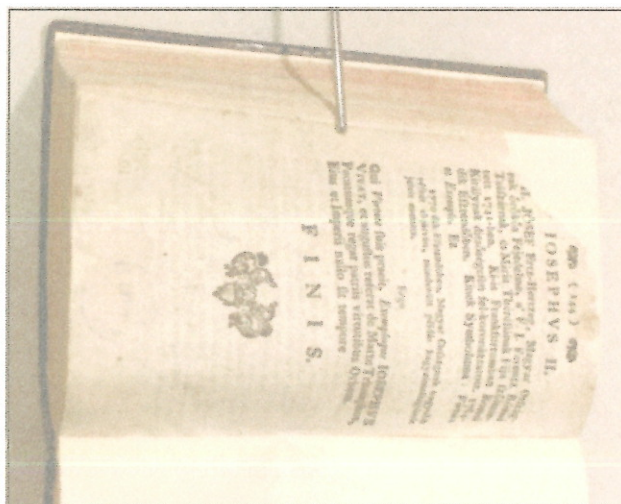
102254

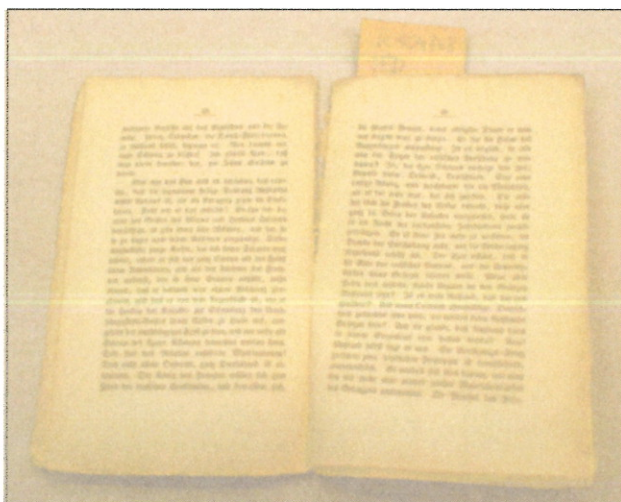
102254

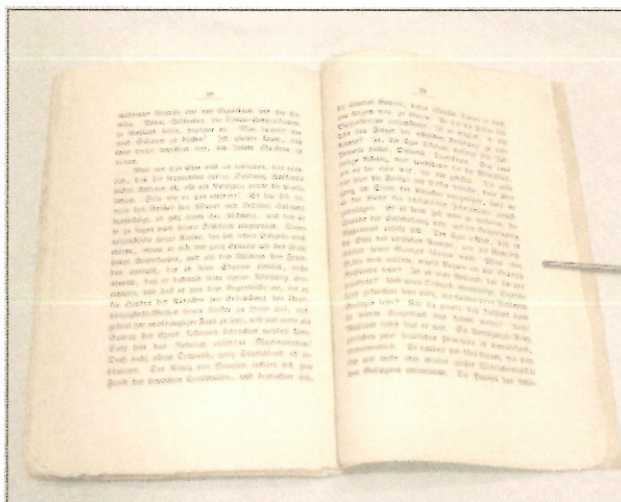
102179

102179

L 18015

L 18015